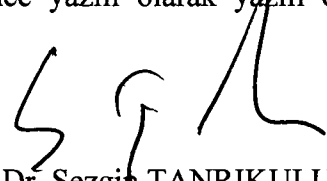

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Son günlerde sosyal medya platformlarında ve çeşitli e-ticaret sitelerinde satışa sunulan bazı tişörtlerde, 1990'lı yıllarda Türkiye genelinde faili meçhul zorla kaybetmelerle özdeşleşmiş olan "beyaz Toros" imgesinin kullanıldığı görülmektedir.

Söz konusu dönemde "beyaz Toros" markalı araçlar, çok sayıda yurttaşın zorla alıkonulması, kaybedilmesi ve faili meçhul cinayetlerle ilişkilendirilmiş; bu araçlar, kamuoyunda devlet destekli paramiliter yapılanmaların sembolü haline gelmiştir. Bu nedenle "beyaz Toros" imgesi, yalnızca bir otomobil değil, travmatik bir toplumsal hafızanın sembolü niteliğindedir.

Bu sembolün yeniden ticarileştirilmesi ve giysi üzerinde pazarlanması, 1990'lı yıllarda yaşanan ağır insan hakları ihlallerinin hafızasına saygısızlık anlamına gelmekte; aynı zamanda zorla kaybedilenlerin yakınlarını ve o dönemin mağdurlarını derinden yaralamaktadır.

Bu tür sembollerin ticari amaçla dolaşıma sokulması, nefret, korku veya tehdit çağrışımı taşıyan sembollerin yaygınlaştırılması bakımından da ciddi bir toplumsal risk taşımaktadır.

Dolayısıyla, bu ürünlerin satışının kim veya hangi ticari kuruluşlarca yapıldığı, ilgili e-ticaret platformlarının bu satışlara ilişkin denetim veya toplatma kararı alıp almadığı ve İçişleri Bakanlığı'nın bu konudaki tutumu kamuoyu tarafından merak edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 1990'lı yıllarda "beyaz Toros" olarak bilinen araçlarla gerçekleştirilen zorla kaybetme ve faili meçhul cinayetler hakkında bugüne kadar yapılan yargı süreçleri ve soruşturmalar hangi aşamadadır?

2. Sosyal medya ve e-ticaret sitelerinde "beyaz Toros" temalı tişört, poster veya aksesuar satışı yapan kişi ya da firmalar tespit edilmiş midir?

3. Bu ürünlerin üretim veya basım yerleri belirlenmiş midir? Belirlenmişse, hangi illerde ve kimler tarafından basılmaktadır?

4. Bahsi geçen ürünlerin satışı veya dağıtımı hakkında herhangi bir idari işlem, toplatma kararı ya da soruşturma başlatılmış mıdır?

5. Bakanlığınız, “beyaz Toros” imgesinin kamusal alanda veya ticari ürünlerde kullanılmasının toplumsal barış ve kamu güvenliği açısından yaratabileceği olumsuz etkileri değerlendirmiş midir?

6. Bu sembolün zorla kaybedilen yurttaşların yakınları üzerinde oluşturabileceği psikolojik travma ve toplumsal yarayı dikkate alarak, bu tür sembollerin kullanımına dair yasal veya idari bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?

7. E-ticaret platformlarının ve sosyal medya şirketlerinin, nefret sembollerinin veya travmatik tarihsel göndermeler içeren içeriklerin satışını engellemeleri için Bakanlığınızın bir denetim veya uyarı mekanizması bulunmakta mıdır?

8. “Beyaz Toros” olgusuna ilişkin olarak, Bakanlığınızın elinde bulunan kayıp kişi, soruşturma, rapor veya arşiv bilgileri kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?